

2026/1243

15.6.2026

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2026/1243

z dnia 11 czerwca 2026 r.

w sprawie monitorowania obecności alkaloidów sporyszu w paszy

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dyrektywie 2002/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ określono maksymalne dopuszczalne poziomy niektórych niepożądanych substancji, w tym sporyszu żyta (*Claviceps purpurea*) w paszy.
- (2) W zaleceniu Komisji 2012/154/UE⁽²⁾ zalecono monitorowanie obecności alkaloidów sporyszu w zbożach i produktach zbożowych przeznaczonych do żywienia zwierząt, w paszy zielonej i trawach pastewnych przeznaczonych do żywienia zwierząt oraz w mieszankach paszowych.
- (3) W dniu 28 czerwca 2012 r. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności („Urząd”) przyjął opinię dotyczącą alkaloidów sporyszu w żywności i paszy⁽³⁾. Urząd oparł swoją ocenę ryzyka na głównych alkaloidach sporyszu *Claviceps purpurea*, mianowicie ergometrynie, ergotaminie, ergozynie, ergokrystynie, ergokryptynie, ergokorninie oraz ich epimerach. Ponieważ *Claviceps africana* i *Claviceps fusiformis* mogą mieć znaczenie dla paszy przywożonej do Unii, należy monitorować obecność ich dominujących alkaloidów sporyszu, w szczególności, odpowiednio dihydroergozyny i agrokławiny. Ergowalina jest jednym z alkaloidów sporyszu znajdujących zwykle u gatunków traw zakażonych endofitami, takich jak kostrzewa trzcinowa lub życica trwała.
- (4) W dniu 6 lipca 2017 r. Urząd opublikował sprawozdanie naukowe dotyczące narażenia z diety na alkaloidy sporyszu u ludzi i zwierząt⁽⁴⁾. W sprawozdaniu zaleca się dalsze zbieranie danych analitycznych dotyczących alkaloidów sporyszu w odpowiednich towarach paszowych. Ponadto należy kontynuować jednoczesne gromadzenie danych na temat obecności skleroty sporyszu i zawartości alkaloidów sporyszu w różnych towarach paszowych, aby lepiej zrozumieć związek między tymi dwiema zmiennymi. Do monitorowania należy zastosować dostępne dostatecznie wrażliwe metody analityczne.
- (5) W dniu 30 listopada 2023 r. Urząd przyjął opinię dotyczącą ryzyka dla zdrowia zwierząt związanego z obecnością alkaloidów sporyszu w paszy⁽⁵⁾. Urząd uznał, że obecność alkaloidów sporyszu w paszy stwarza zagrożenie dla zdrowia bydła i świń (prosięta, tuczniki i lochy). Urząd podkreślił, że istnieje potrzeba zebrania większej ilości danych dotyczących występowania alkaloidów sporyszu, w szczególności w zielonce i sorgo oraz w ergowalinie/ergowalinie w zielonce. Dane dotyczące ich występowania przedłożone Urzędowi powinny zawierać odpowiednie informacje o analizowanych próbkach paszy, w tym o zawartości wilgoci, zwierzętach docelowych i rodzaju mieszanek paszowych (pełnoporcjowych/uzupełniających), a do analizy zaleca się stosowanie wrażliwych metod analitycznych.
- (6) Należy zatem zalecić monitorowanie obecności alkaloidów sporyszu w paszy w całej Unii,

⁽¹⁾ Dyrektywa 2002/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 maja 2002 r. w sprawie niepożądanych substancji w paszach zwierzęcych (Dz.U. L 140 z 30.5.2002, s. 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/32/oj>).

⁽²⁾ Zalecenie Komisji 2012/154/UE z dnia 15 marca 2012 r. w sprawie monitorowania występowania alkaloidów sporyszu w paszy i żywności (Dz.U. L 77 z 16.3.2012, s. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2012/154/oj>).

⁽³⁾ Opinia naukowa dotycząca występowania alkaloidów sporyszu w żywności i paszach. Dziennik EFSA 2012; 10(7):2798. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2012.2798>.

⁽⁴⁾ Arcella, D., Gomez Ruiz, J.-A., Innocenti, M.L. i Roldán, R., 2017. Sprawozdanie naukowe dotyczące narażenia z diety na alkaloidy sporyszu u ludzi i zwierząt. Dziennik EFSA 2017; 15(7):4902, 53 s. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.4902>.

⁽⁵⁾ Opinia naukowa dotycząca ryzyka dla zdrowia zwierząt związanego z występowaniem alkaloidów sporyszu w paszy. Dziennik EFSA, 2024 (22):e8496. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8496>.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

1. Zaleca się, aby państwa członkowskie – z aktywnym udziałem podmiotów działających na rynku pasz – monitorowały obecność alkaloidów sporyszu w paszy.
2. Należy przeanalizować co najmniej następujące alkaloidy sporyszu:
 - ergokrystyna/ergokrystynina,
 - ergotamina/ergotaminina,
 - ergokryptyna/ergokryptynina (izomery α i β),
 - ergometryna/ergometrynina,
 - ergozyna/ergozynina,
 - ergokornina/ergokorninina.

Zaleca się również analizę ergowaliny/ergowalininy, agroklawiny, dihydroergozyny i lolitremu B.

3. W miarę możliwości należy określić zawartość skleroty w próbce w celu poszerzenia wiedzy na temat związku między zawartością skleroty a poziomem poszczególnych alkaloidów sporyszu.
4. Zalecaną metodą analizy jest chromatografia cieczowa/tandemowa spektrometria mas (LC-MS/MS). Można stosować inne metody analizy, pod warunkiem że dostępne są dowody świadczące o tym, że dają one wiarygodne wyniki w odniesieniu do poszczególnych (lub par epimerów) alkaloidów sporyszu. Granica oznaczalności (LOQ), jaką należy osiągnąć przy oznaczaniu każdego alkaloidu sporyszu, powinna wynosić 5 $\mu\text{g/kg}$ lub mniej.
5. W szczególności zaleca się pobieranie próbek:
 - ze zbóż i ich produktów pochodnych,
 - z traw i ich produktów pochodnych, w tym zielonki,
 - z mieszanek paszowych.
6. W celu zapewnienia reprezentatywności próbek dla partii, z której pobiera się próbki, państwa członkowskie powinny stosować procedurę pobierania próbek ustanowioną w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 152/2009 ⁽⁶⁾.
7. Zaleca się, aby państwa członkowskie zapewniły regularne dostarczanie wyników analiz, do dnia 30 czerwca 2028 r., do Urzędu w ustalonym przez EFSA formacie przekazywania danych zgodnie z wytycznymi EFSA w sprawie standardu opisu próbek (SSD2) dla żywności i paszy ⁽⁷⁾ oraz dodatkowymi szczegółowymi wymaganiami EFSA dotyczącymi sprawozdawczości.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 152/2009 z dnia 27 stycznia 2009 r. ustanawiające metody pobierania próbek i dokonywania analiz do celów urzędowej kontroli pasz (Dz.U. L 54 z 26.2.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/152/oj>).

⁽⁷⁾ <https://www.efsa.europa.eu/pl/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>.

8. Niniejsze zalecenie zastępuje zalecenie Komisji 2012/154/UE.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 czerwca 2026 r.

W imieniu Komisji
Olivér VÁRHELYI
Członek Komisji
